

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: Σύνταξη πατρικής οικογένειας στρατιωτικού - προϋποθέσεις.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΙΙΙ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 17 Οκτωβρίου 2014, με την ακόλουθη σύνθεση: Ιωάννης Σαρμάς, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος (εισηγητής) και Αργυρώ Λεβέντη, Σύμβουλοι, Εριέττα Πίσχου και Βιολέττα Τηνιακού, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο,

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παρέστη ο Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ευάγγελος Καραθανασόπουλος, ως νόμιμος αναπληρωτής του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας, ο οποίος είχε κώλυμα,

Γραμματέας: Αμαλία Μπότσα, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (κατηγορίας Τ.Ε. με βαθμό Γ').

Για να δικάσει την από 24.1.2007 (με αριθμό κατάθεσης 503/24.1.2007) έφεση του ..., κατοίκου ..., ο οποίος δεν παραστάθηκε,

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Κωνσταντίνου Κατσούλα και,

κατά της .../20.12.2005 πράξης του Προϊσταμένου της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.) απορριπτικής αίτησής του για κανονισμό σε αυτόν σύνταξης, ως πατέρα του αποβιώσαντος στις 5.8.2001 ..., τέως Αστυφύλακα.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της έφεσης. Και,

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη της έφεσης

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και
Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο
Αποφάσισε τα εξής:

1. Με την ένδικη έφεση ζητείται η ακύρωση της .../20.12.2005 πράξης του Προϊσταμένου της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.), με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση του εκκαλούντος για κανονισμό σ' αυτόν σύνταξης, ως πατέρα αποβιώσαντος κατά την υπηρεσία και ένεκα αυτής αστυφύλακα. Στην προσβαλλόμενη ως

αιτιολογία της απόρριψης αναφέρεται ότι ο θάνατος του υιού του εκκαλούντος δεν επήλθε υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 1 του ν.δ. 3618/1956 (Α' 274), δηλαδή σε υπηρεσία αυξημένου κινδύνου, ή εξ απροόπτου συμβάντος ούτε κατά την εκτέλεση διατεταγμένης σε καιρό ειρήνης στρατιωτικής υπηρεσίας πρόδηλα και αναμφισβήτητα ένεκα αυτής και μη πληρουμένων και των όρων του άρθρου 1 του ν. 143/1975 (Α' 28) δεν δικαιούται σύνταξη, σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, οι οποίες έχουν κωδικοποιηθεί στον Συνταξιοδοτικό Κώδικα (όπως αυτός ίσχυε κατά το χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης, π.δ. 166/2000, Α' 153).

2. Νομίμως χωρεί η συζήτηση της υπόθεσης, παρά την απουσία του εκκαλούντος, ο οποίος, όπως προκύπτει από την από 11.7.2014 έκθεση επίδοσης του υπαλλήλου του Δήμου ..., κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα να παραστεί κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας (άρθρα 27,34, 38 και 65 του π.δ. 1225/1981, Α' 304).

3. Για την ως άνω έφεση καταβλήθηκε το προσήκον παράβολο (με τα ειδικά έντυπα γραμμάτια του Δημοσίου σειράς Α' 2350297 και 1721304).

4. Η έφεση έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και νομότυπα (άρθρα 50 και 52 π.δ.1225/1981) και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω.

5. Στο άρθρο 25 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων όπως ίσχυε κατά το χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης (π.δ. 166/2000, Α' 153) ορίζεται: «1. (...) 2. Στρατιωτικός νοείται εκείνος που υπηρετεί στις ένοπλες Δυνάμεις, τη Χωροφυλακή και το Λιμενικό Σώμα και σε κάθε όπλο, σώμα ή κλάδο ή ειδικότητά τους ως αξιωματικός, ανθυπασπιστής ή οπλίτης, καθώς και εκείνος που αντιστοιχεί ή εξομοιώνεται με αυτούς από το νόμο. Θεωρείται επίσης ως στρατιωτικός για την εφαρμογή του παρόντος και αυτός που υπηρετεί στην Αστυνομία Πόλεων ως αξιωματικός ή κατώτερος αστυνομικός υπάλληλος (οπλίτης). Θεωρούνται στρατιωτικοί επίσης και οι αξιωματικοί, πυρονόμοι και τα κατώτερα όργανα του Πυροσβεστικού Σώματος για το δικαίωμα σύνταξης. 3. Όπου στον Κώδικα αυτό αναφέρεται αξιωματικός, ανθυπασπιστής ή οπλίτης του Στρατού της Ήρας νοείται συγχρόνως και ο αντίστοιχος των άλλων κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, του Λιμενικού Σώματος, της Χωροφυλακής, της Αστυνομίας Πόλεων και του Πυροσβεστικού Σώματος, καθώς και των άλλων υπηρεσιών με την αντιστοιχία που αναφέρεται στους νόμους. 4. (...) 5. Από την έναρξη της ισχύος του ν. 1481/1984 όπου σ' αυτό τον Κώδικα αναφέρονται όργανα της χωροφυλακής ή της αστυνομίας πόλεων νοείται το αστυνομικό προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας». Εξ άλλου στο άρθρο 26 του ιδίου Κώδικα ορίζεται: «1. Ο μόνιμος

στρατιωτικός δικαιούται σύνταξη : α) (...) ε) Αν απομακρυνθεί οπωσδήποτε από τις τάξεις γιατί έγινε σωματικά ή διανοητικά ανίκανος από τραύμα ή νόσημα που προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας. (...) Λογίζεται ότι σχετίζεται με την υπηρεσία και η μετακίνηση του στρατιωτικού είτε λόγω αδείας είτε για επιστροφή στην κατοικία του μετά την απόλυσή του από τις τάξεις και μέσα σ' ένα μήνα από αυτήν. 2. Αν αποδεικνύεται ότι σχετικά με το πάθημα υπάρχει βαρύ πταίσμα του στρατιωτικού δεν γεννιέται δικαίωμα σε σύνταξη. 3. (...)».

6. Περαιτέρω, στην παρ. 4 του άρθρου 31 του ίδιου ως άνω Κώδικα, στην οποία έχουν κωδικοποιηθεί οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν.143/1975 (Α' 28) και αναφέρεται στην αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης, ορίζεται: «Οι οικογένειες των στρατιωτικών γενικά των Ενόπλων Δυνάμεων και των οργάνων των Σωμάτων Ασφαλείας, Λιμενικού και Πυροσβεστικού Σώματος, που σκοτώθηκαν ή πέθαναν κατά την εκτέλεση σε καιρό ειρήνης διατεταγμένης στρατιωτικής υπηρεσίας και πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της, δικαιούνται τη σύνταξη που προβλέπεται από τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για τις πολεμικές συντάξεις μειωμένη κατά 15%. Οι διατάξεις του άρθρου 51 αυτού του Κώδικα εφαρμόζονται και στην παραπάνω περίπτωση». Στην παράγραφο 1 του άρθρου 32 του αυτού Κώδικα ορίζεται: «Αν αυτός από τα πρόσωπα που αναφέρονται στα άρθρα 26 έως 29 πέθανε μετά τη συμπλήρωση δεκαετούς τουλάχιστον πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας ή αυτός από εκείνους που αναφέρονται στα άρθρα 26 έως 28 πέθανε στην υπηρεσία με τους όρους της περιπτ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 26 (...) ήταν άγαμος ή σε χηρεία χωρίς παιδιά ή σε διάζευξη χωρίς παιδιά, δικαιούνται σε σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο: α) Ο άπορος πατέρας από την επομένη του θανάτου του τέκνου του αν κατά το χρόνο αυτόν έχει συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας του, αλλιώς από τη συμπλήρωσή του, ή αν είναι άπορος και ανίκανος για άσκηση οποιουδήποτε βιοποριστικού επαγγέλματος και εφόσον σε κάθε περίπτωση τον συντηρούσε κυρίως αυτός που πέθανε (...)», ενώ στην παράγραφο 2 του ίδιου ως άνω άρθρου, στην οποία κωδικοποιήθηκε το άρθρο 1 παρ. 3 σε συνδυασμό με την παρ. 2 του ν.δ. 3618/1956 (που αναφέρεται στην αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης) ορίζονται τα εξής: «Τα πρόσωπα της πατρικής οικογένειας του στρατιωτικού που σκοτώθηκε σε υπηρεσία που συνεπαγόταν επαυξημένο κίνδυνο ή από απρόοπτο συμβάν, δικαιούνται σύνταξη και αν ακόμη δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις ηλικίας, απορίας και συντήρησης που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο».

7. Στον ίδιο Κώδικα, στο άρθρο 45 αυτού ορίζονται στις παρ. 1, 2 και 3 αυτού τα εξής: «1. Γι' αυτούς που εξέρχονται από την υπηρεσία για νόσο ή τραύμα που προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας, η σύνταξη κανονίζεται με βάση το ποσοστό ανικανότητάς τους και το συντάξιμο μηνιαίου μισθό που καθορίζεται στο παραπάνω άρθρο 34.

Ποσοστό ανικανότητας μικρότερο από το 25% δεν παρέχει δικαίωμα για σύνταξη ανικανότητας. 2. Αν η σύνταξη που προκύπτει από τα έτη της υπηρεσίας είναι μεγαλύτερη από εκείνη που αναλογεί στο ποσοστό της ανικανότητας καταβάλλεται η μεγαλύτερη αυτή σύνταξη. 3. Το ποσοστό αναπηρίας των παθόντων ορίζεται από την Α.Σ.Υ. Επιτροπή σύμφωνα με τον πίνακα παθήσεων, νόσων και βλαβών του άρθρου 33 του ν.1813/1988». Εξ άλλου στην παρ. 4 του ίδιου άρθρου, στο οποίο έχουν κωδικοποιηθεί οι παρ. 1, 2 και 5 του ν.δ. 3618/1956 που αναφέρονται στην αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης: «4. Η σύνταξη που κανονίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τους στρατιωτικούς γενικά, οι οποίοι τραυματίζονται στην υπηρεσία και απομακρύνονται από αυτή για το λόγο τούτο, καθώς και για τις οικογένειες αυτών που σκοτώνονται, προσαυξάνεται κατά 20%. Ως παθόντες με την έννοια του προηγούμενου εδαφίου θεωρούνται εκείνοι που τραυματίστηκαν ή σκοτώθηκαν σε υπηρεσία η οποία συνεπάγεται επαυξημένο κίνδυνο ή από απρόοπτο συμβάν. Εκείνοι που δικαιώθηκαν πολεμική σύνταξη και παράλληλα δικαιούνται και σύνταξη με βάση την παράγραφο αυτή μπορούν να επιλέξουν μια από αυτές».

8. Για την αναγνώριση του δικαιώματος σύνταξης τηρείται η από τις διατάξεις του άρθρου 51 του π.δ. 166/2000 προβλεπόμενη διαδικασία, σύμφωνα με την οποία διενεργούνται από αρμόδιο αξιωματικό ανακρίσεις για την εξακρίβωση των περιστάσεων του παθήματος (ή του θανάτου) και της σχέσης του προς την υπηρεσία, ενώ περαιτέρω γνωματεύει και η αρμόδια Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή, η οποία αφού λάβει υπόψη της όλα τα στοιχεία του φακέλου, αποφαινεται με αιτιολογημένη γνωμάτευσή της εάν ο θάνατος προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας.

9. Από τις διατάξεις που παρατέθηκαν στις προηγούμενες σκέψεις συνάγεται ότι ο πατέρας στρατιωτικού, του οποίου το τέκνο απεβίωσε συνεπεία τραυματισμού του που προήλθε πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας, δικαιούται σύνταξης από το Δημόσιο Ταμείο εάν είναι άπορος και έχει συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας του, διαφορετικά από τη συμπλήρωση αυτού ή εάν είναι άπορος και ανάικος για την άσκηση οποιουδήποτε βιοποριστικού επαγγέλματος και εφόσον, σε κάθε περίπτωση, συντηρείτο κυρίως από το θανόν τέκνο του. Σκοπός της ρύθμισης αυτής είναι να εξακολουθήσει η πολιτεία και μετά το θάνατο του εν ενεργεία στρατιωτικού να παρέχει στον άπορο πατέρα του τα αναγκαία για τη συντήρησή του οικονομικά μέσα, τα οποία και ο ίδιος του παρείχε. Η απαιτούμενη δε απορία υπάρχει σε κάθε περίπτωση έλλειψης επαρκών πόρων για την κατά τις κρατούσες συνθήκες και την κοινή πείρα αξιοπρεπή διαβίωση και την αντιμετώπιση των βιοτικών αναγκών του αιτούμενου τη συνταξιοδότηση, όπως οι ανάγκες αυτές προσδιορίζονται κάθε φορά από τις

συγκεκριμένες συνθήκες ζωής του και ειδικότερα από τα μέσα διαβίωσης, την ηλικία, τον τόπο διαμονής, την κοινωνική θέση και την κατάσταση της υγείας του προστατευόμενου πατέρα κατά το χρόνο θανάτου του τέκνου του, που είναι και ο κρίσιμος χρόνος κατά τον οποίο πρέπει να συντρέχει η προϋπόθεση της απορίας (αποφ. Ολ. ΕΣ 822/1991, ΙΙΙ Τμ. 114/2010, 3300/2009, 1641/2009, 1714/2008, 972/2007, 1098/2003). Εξάλλου, η κατά τα ανωτέρω απαιτούμενη πρόσθετη προϋπόθεση της κύριας συντήρησης συντρέχει όταν η συμβολή του θανόντος τέκνου στη συντήρηση του πατέρα ήταν ουσιώδης.

10. Δικαιούνται πάντως σύνταξης σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις από το δημόσιο ταμείο και αν ακόμη δεν συντρέχουν οι προεκτεθείσες προϋποθέσεις της ηλικίας, απορίας και συντήρησης, τα πρόσωπα της πατρικής οικογένειας του στρατιωτικού, ο οποίος φονεύθηκε από τρομοκράτες ή σε υπηρεσία που συνεπαγόταν αυξημένο κίνδυνο ή από απρόοπτο συμβάν. Ως υπηρεσία αυξημένου κινδύνου νοείται αυτή η οποία κατά τη φύση της, υπό το σύνολο των αντικειμενικών συνθηκών που τη συνοδεύουν και ανεξάρτητα από απρόοπτα συμβάντα, ενέχει στη συγκεκριμένη περίπτωση αυξημένες πιθανότητες επελεύσεως κινδύνου, πέραν του προβλεπόμενου κατά την κοινή πείρα, για τη ζωή, την υγεία ή τη σωματική ακεραιότητα όσων την εκτελούν, με τον οποίο κίνδυνο είναι άρρηκτα συνυφασμένη, χωρίς να είναι δυνατή η εκ των προτέρων λήψη αποτελεσματικών μέτρων ασφαλείας ή προστασίας έναντι του κινδύνου αυτού (βλ. Ολομ. Ελ.Συν. 127/1999, 1439/2001, ΙΙ Τμ. Ελ.Συν. 1233/2000, 757/2002, ΙΙΙ Τμ. Ελ.Συν. 357/2000, 1769/2008, 1416/2009). Οι θεσπίζουσες ευνοϊκή συνταξιοδοτική μεταχείριση των στρατιωτικών που έπαθαν κατά τη συνεπαγόμενη αυξημένο κίνδυνο εκτέλεση υπηρεσίας διατάξεις αφορούν παθόντες σε ειρηνική περίοδο στρατιωτικούς, όπως ιπτάμενους, εργαζόμενους σε στρώση ναρκοπεδίων ή εξουδετέρωση εκρηκτικών μηχανισμών ή ασχολούμενους με την κατάσβεση πυρκαϊών κ.λπ. (βλ. Ολομ. Ελ.Συν. 1439/2001, ΙΙΙ Τμ. 357/2000, 1769/2008, 1416/2009).

11. Εξ άλλου, κατά την ορθή ερμηνεία της οικείας διατάξεως (βλ. αποφ. Ολομ. Ελ.Συν. 81/1996, 241/1992) ως απρόοπτο συμβάν θεωρείται εκείνο που προκαλείται συνεπεία εκτάκτου περιστατικού, μη δυνάμενο να προβλεφθεί κατά την κοινή πείρα και να αποτραπεί ακόμη και με τη λήψη μέτρων άκρας επιμέλειας, μη συνδεόμενο δε προς τη φύση της υπηρεσίας ούτε δυνάμενο να χαρακτηριστεί ως πιθανό αποτέλεσμα της υπηρεσίας αυτής, ενώ ταυτόχρονα δεν ανάγεται στον κύκλο των υπηρεσιακών καθηκόντων του παθόντος, όπως ο κύκλος αυτός κάθε φορά καθορίζεται από τη φύση και τις ανάγκες της υπηρεσίας. Η ανάγκη της συνδρομής και του τελευταίου αυτού στοιχείου προκύπτει αφενός μεν από το ότι το απρόοπτο σχετίζεται προφανώς οντολογικά με την υπηρεσία, αφού

προϋπόθεση της εφαρμογής της διάταξης είναι ο εν υπηρεσία τραυματισμός ή ο θάνατος του υπαλλήλου και κατά συνέπεια το συμβάν πρέπει να είναι αφηρημένα απρόοπτο για την εκτελούμενη υπηρεσία, αφετέρου δε ότι στην ίδια διάταξη ρυθμίζεται ως διαφορετική περίπτωση το πάθημα από συμβάν που ανάγεται στη φύση της υπηρεσίας, η οποία τότε χαρακτηρίζεται ως συνεπαγομένη επαυξημένο κίνδυνο (βλ. Απόφ. Ολομ. 1158/1981).

12. Περαιτέρω, δικαιούνται της σύνταξης που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία περί πολεμικών συντάξεων, μειωμένη κατά 15%, οι οικογένειες των στρατιωτικών των ενόπλων δυνάμεων, οι οποίοι φονεύθηκαν ή πέθαναν κατά την εκτέλεση διατεταγμένης σε καιρό ειρήνης στρατιωτικής υπηρεσίας, με την έννοια ότι η υπηρεσία αυτή δεν πρέπει να αναφέρεται στο συνήθη κύκλο των καθηκόντων του στρατιωτικού, αλλά να έχει ανατεθεί σ' αυτόν με ειδική διαταγή του ιεραρχικά προϊσταμένου του η εκτέλεση συγκεκριμένης κατά το περιεχόμενο τόπο και χρόνο στρατιωτικής υπηρεσίας (αποφ. Ολομ. Ελ.Συν. 726/1990, 717/1992, ΙΙΙ Τμ. 330/2002).

13. Σε κάθε περίπτωση για την εφαρμογή των προεκτεθεισών ειδικών διατάξεων των παραγράφων 2 και 5 του άρθρου 32 του π.δ. 169/2007 απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο θάνατος του στρατιωτικού να οφείλεται πρόδηλα και αναμφισβήτητα στην υπηρεσία του (αποφ. ΙΙΙ Τμ. Ελ. Συν. 42/1994). Με τον όρο δε «πρόδηλα και αναμφισβήτητα» νοείται ότι μεταξύ της υπηρεσίας και του παθήματος ή του θανάτου του στρατιωτικού πρέπει να υπάρχει αντικειμενικός αιτιώδης σύνδεσμος, με την ειδικότερη έννοια ότι κατά το συγκεκριμένο χρόνο και υπό τους συγκεκριμένους όρους και συνθήκες διεξαγωγής της η υπηρεσία καθ' εαυτή, ως αίτιο θεωρούμενη, ήταν κατά τρόπο άμεσα και πρόδηλα αντιληπτό (ώστε ν' αποκλείεται οιαδήποτε εύλογη αμφιβολία), ικανή και πρόσφορη, κατά τη συνηθισμένη και κανονική πορεία των πραγμάτων και κατά τη σταθερά εμπεδωμένη ανθρώπινη πείρα, να έχει ως αποτέλεσμα τον τραυματισμό ή το θάνατο του στρατιωτικού (Ολ. Ελ. Συν. 855/2000, 2235/1997, 1042/1995, 470/1993).

14. Ως σχετιζόμενη με την υπηρεσία θεωρείται και η μετακίνηση του στρατιωτικού, λόγω αδειας, κατά τη διαδρομή του από τη μονάδα του προς τον αναγραφόμενο στην άδεια τόπο προορισμού του ή και αντίθετα (ΙΙΙ Τμ. 890/2001, 330/2002).

15. Στην υπό κρίση υπόθεση από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου, εκτιμώμενα το καθένα χωριστά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, προκύπτουν τα πραγματικά περιστατικά που περιγράφονται στις επόμενες σκέψεις.

16. Ο υιός του εκκαλούντος, τέως αστυφύλακας ... γεννήθηκε το έτος 1961 ... και εισήχθη στη Σχολή Αστυφυλάκων ως δόκιμος αστυφύλακας στις 16.3.1987, από δε τις 31.7.1987 υπηρετούσε στην Ελληνική Αστυνομία. Στις 5.8.2001 οδηγώντας το ιδιωτικής χρήσεως επιβατηγό αυτοκίνητο ιδιοκτησίας του, στο ... χιλ. της εθνικής οδού ... τραυματίστηκε θανάσιμα.

17. Για τις συνθήκες του ατυχήματος διεξήχθη Ένορκη Διοικητική Εξέταση (Ε.Δ.Ε.) από τον Αστυνόμο ... που υπηρετούσε στην ... Κατά τη διενέργειά της, μεταξύ άλλων, ελήφθησαν πέντε ένορκες εξετάσεις μαρτύρων, έκθεση αυτοψίας τροχαίου ατυχήματος, σχεδιάγραμμα τόπου τροχαίου ατυχήματος, ιατροδικαστική εξέταση του θύματος (βλ. τον από 24.10.2001 πίνακα που συνοδεύει την ως άνω Ε.Δ.Ε.). Από την έκθεση πορίσματος της Ε.Δ.Ε. προκύπτει ότι στις 4.8.2001 ο ως άνω αστυνομικός που υπηρετούσε στη Διεύθυνση ..., τελούσε σε ημερήσια ανάπαυση και μετέβη στον ... για να επισκεφθεί τους γονείς και τους οικείους του. Την 01.30 ώρα της 5^{ης} 8.2001 μετέβη με φίλους του στο χωριό ... όπου και παρέμειναν μέχρι την 02.40 οπότε και αποφάσισαν να επιστρέψουν στο χωριό τους. Ο υιός του εκκαλούντος οδηγώντας το με αριθμό ... ιδιωτικής χρήσεως επιβατηγό αυτοκίνητο ιδιοκτησίας του και ενώ βρισκόταν στο ... χιλ. της εθνικής οδού ..., σημείο της οδού όπου υπάρχουν αλληπάλληλες στροφές και γέφυρα, εξετράπη της πορείας του, χτύπησε στον τοίχο μιας μικρής εκκλησίας που υπήρχε έξω από το δρόμο και στη συνέχεια έπεσε σ' ένα αρδευτικό κανάλι. Δύο φίλοι του που ακολουθούσαν με άλλο αυτοκίνητο προσέτρεξαν σε βοήθεια, κάλεσαν ασθενοφόρο για να τον παραλάβει, πλην όμως διαπιστώθηκε ότι ήταν ήδη νεκρός και μεταφέρθηκε στο ... Νοσοκομείο για διενέργεια νεκροψίας-νεκροτομής. Η Ε.Δ.Ε. καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο εκλιπών αστυφύλακας που κατά το χρόνο του ατυχήματος δεν εκτελούσε διατεταγμένη υπηρεσία και συνεπώς ο θανάσιμος τραυματισμός του συνέβη «εν υπηρεσία όχι όμως κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας και ένεκα αυτής», «δεν ρύθμιζε την ταχύτητά του ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες (αλληπάλληλες στροφές-σκότος) και δεν είχε τον απόλυτο έλεγχο του οχήματός του, επηρεασμένος προφανώς και από την ποσότητα οινοπνεύματος που κατανάλωσε πριν από το τροχαίο ατύχημα, αφού η σχετική εξέταση που έγινε έδειξε ποσοστό αλκοόλης 0,67 gr‰, παραβιάζοντας έτσι κατά την οδήγηση τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 12 παρ. 1, 19 παρ. 1, 2, 3 και του άρθρου 42 του Κ.Ο.Κ.». Με το συμπέρασμα της Ε.Δ.Ε. συμφώνησε και ο ταξίαρχος ... της Διεύθυνσης ... ο οποίος αναφέρει ότι «ο θάνατός του δεν συνέβη κατά τη διάρκεια της διατεταγμένης υπηρεσίας και ούτε ένεκα αυτής, οφείλεται δε σε τροχαίο ατύχημα του οποίου ήταν υπαίτιος».

18. Κατόπιν της από 11.9.2001 αίτησης του ήδη εκκαλούντος για απονομή σ' αυτόν στρατιωτικής σύνταξης, η 44^η Διεύθυνση του Γ.Λ.Κ. με

την .../17.9.2002 πράξη της απέρριψε το αίτημα αυτό με την αιτιολογία ότι δεν πληρούνται οι όροι «του άρθρου 32 του π.δ. 166/2000 για το λόγο ότι το συνολικό φορολογητέο εισόδημα για το οικ. έτος 2001 ανήρχετο σε 1.251.030 δρχ. ή σε 3.671,40 ευρώ, ήτοι μεγαλύτερο από την ετήσια σύνταξη του Δημοσίου, η οποία κατά το ίδιο έτος ήταν 60.500 δρχ. ή 177,55 ευρώ και επομένως δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι τον συντηρούσε κυρίως ο αποβιώσας υιός του». Κατά της ως άνω πράξης του Γ.Λ.Κ. ο ήδη εκκαλών άσκησε την .../12.5.2003 ένστασή του ισχυριζόμενος ότι η προσβαλλόμενη πράξη έσφαλε, καθόσον ο αποβιώσας υιός του τον συντηρούσε αποκλειστικά, σκοτώθηκε δε σε υπηρεσία που συνεπαγόταν αυξημένο κίνδυνο ή από απρόοπτο συμβάν και ζητούσε την εξαφάνισή της, με σκοπό τον κανονισμό σ' αυτόν στρατιωτικής σύνταξης.

19. Με την .../7.4.2004 απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων απορρίφθηκε η ως άνω ένσταση και παραπέμφθηκε ο συνταξιοδοτικός φάκελος στην 44^η Διεύθυνση του Γ.Λ.Κ. προκειμένου, αφού τηρηθεί η διαδικασία του άρθρου 51 του π.δ. 166/2000 εξετασθεί το συνταξιοδοτικό του δικαίωμα σε πρώτο βαθμό κατά τις διατάξεις περί παθόντων εξ αιτίας της υπηρεσίας. Με την από 15.4.2005 έκθεση πορίσματος που συνέταξε ο Αστυνόμος ..., Διοικητής του αστυνομικού τμήματος ..., και αφού έλαβε υπόψη του τα αναφερόμενα σ' αυτή έγγραφα: α) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι κατά το χρόνο του θανάτου του ο υιός του εκκαλούντος ήταν στην ενεργό υπηρεσία και κατά συνέπεια έπαθε εν υπηρεσία, ευρίσκετο δε σε ημερήσια ανάπαυση και όχι σε διατεταγμένη υπηρεσία, β) πρότεινε δε, λόγω του ότι για το τροχαίο ατύχημα που προκλήθηκε υπαίτιος ήταν ο ίδιος ο θανών, τη μη απονομή μηνιαίας σύνταξης στον ..., πατέρα του αποβιώσαντος, επειδή δεν επληρούντο οι προϋποθέσεις του π.δ. 166/2000. Περαιτέρω, ο συνταξιοδοτικός φάκελος που σχηματίστηκε, σύμφωνα με το άρθρο 51 του π.δ. 166/2000 διαβιβάστηκε στην Ανωτάτη Υγειονομική Επιτροπή της Ελληνικής Αστυνομίας, η οποία, με την .../30.6.2005 γνωμάτευσή της, απεφάνθη ομόφωνα «ότι ο θάνατος του τέως αστυφύλακα ... επήλθε την 03.00 ώρα της 5.8.2001 από “πολλαπλές κακώσεις” συνεπεία τροχαίου ατυχήματος, που έλαβε χώρα με τις συνθήκες που αναφέρονται στα προανακριτικά έγγραφα της αλληλογραφίας, κατά το χρόνο που ήταν στην ενεργό υπηρεσία, όχι όμως σε διατεταγμένη υπηρεσία, όχι πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξ αιτίας της υπηρεσίας». Ο συνταξιοδοτικός φάκελος διαβιβάστηκε επίσης στην Ανωτάτη του Στρατού Υγειονομική Επιτροπή, η οποία, με την .../20.7.2005 γνωμάτευσή της, απεφάνθη ομόφωνα «ότι, ο θάνατος του αστυφύλακα ... επήλθε την 5.8.2001 συνεπεία “πολλαπλών κακώσεων κεφαλής-αυχένος-θώρακος” κατόπιν τροχαίου ατυχήματος που συνέβη με τις συνθήκες που περιγράφονται στα προανακριτικά έγγραφα της αλληλογραφίας, ενώ αυτός ευρισκόταν σε υπηρεσία, όχι σε διατεταγμένη υπηρεσία και όχι πρόδηλα και αναμφισβήτητα εξαιτίας της υπηρεσίας».

20. Με την προσβαλλόμενη πράξη, η 44^η Διεύθυνση του Γ.Λ.Κ. απέρριψε την αίτηση του εκκαλούντος με την αιτιολογία ότι ο θάνατος του γιού του δεν επήλθε υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 1 του ν. 3618/1956, δηλαδή σε υπηρεσία αυξημένου κινδύνου, ή εξ απροόπτου συμβάντος, ούτε κατά την εκτέλεση διατεταγμένης σε καιρό ειρήνης στρατιωτικής υπηρεσίας πρόδηλα και αναμφισβήτητα ένεκα αυτής και κατ' ακολουθία μη πληρουμένων των όρων των άρθρων 1 του ν.δ. 3618/1956 και 1 του ν. 143/1975 δεν δικαιούται σύνταξη, σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, οι οποίες έχουν κωδικοποιηθεί στον Συνταξιοδοτικό Κώδικα (όπως αυτός ίσχυε κατά το χρόνο έκδοσης της προσβαλλόμενης πράξης, π.δ. 166/2000, Α' 153).

21. Το Δικαστήριο διαπιστώνει, με βάση τα δεδομένα που εκτέθηκαν στις προηγούμενες σκέψεις, η μετάβαση του υιού του εκκαλούντος στον ... και η μοιραία μετακίνηση στις 5.8.2001 με το ιδιωτικής χρήσεως επιβατηγό ιδιόκτητο αυτοκίνητό του στην εθνική οδό ... δεν έγινε για λογαριασμό και κατ' εντολή της υπηρεσίας του και για την εκτέλεση και διεκπεραίωση από αυτόν υπηρεσιακών καθηκόντων. Αντιθέτως, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι οι μετακινήσεις αυτές έγιναν για προσωπικούς λόγους άσχετους με την υπηρεσία του. Εν όψει τούτων το Δικαστήριο κρίνει ότι ο θάνατος του υιού του εκκαλούντος που έλαβε χώρα κατά το χρονικό διάστημα που ο θανών υπηρετούσε στην Ελληνική Αστυνομία δεν τελεί σε αντικειμενικό αιτιώδη σύνδεσμο με την υπηρεσία του ως αστυνομικού. Άλλωστε, ο εκκαλών, πατέρας του αποβιώσαντος, σύμφωνα με τις προεκτεθείσες συνθήκες, είχε συνολικό φορολογητέο εισόδημα για το οικ. έτος 2001 1.251.030 δρχ. ή 3.671,40 ευρώ, ήτοι μεγαλύτερο από την ετήσια σύνταξη του Δημοσίου, η οποία κατά το ίδιο έτος ήταν 60.500 δρχ. ή 177,55 ευρώ και επομένως δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι τον συντηρούσε κυρίως ο αποβιώσας υιός του. Σε κάθε δε περίπτωση, η ως άνω μετακίνηση του υιού του εκκαλούντος, δεν πραγματοποιήθηκε για εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας σε καιρό ειρήνης, ούτε σε συνθήκες που συνεπάγονται αυξημένο κίνδυνο, το δε τροχαίο ατύχημα που προκλήθηκε από το θανόντα, υπό τις συνθήκες που προεκτέθηκαν δεν αποτελεί απρόοπτο συμβάν, δηλαδή εξωτερικό, απρόβλεπτο και έκτακτο γεγονός, εφόσον τούτο κατά τους κανόνες της κοινής πείρας θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως πιθανό και προβλεπτό, δυνάμενο να αποφευχθεί με μέτρα άκρας (και όχι απλώς συνήθους) επιμέλειας. Κατά συνέπεια δεν συντρέχει εν προκειμένω περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 31 παρ. 4 και 32 παρ. 2 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων και για το λόγο αυτό δεν δύναται να κανονιστεί σύνταξη στον πατέρα του θανόντος αστυνομικού, ανεξάρτητα από τη μη συνδρομή στο πρόσωπό του των προϋποθέσεων απορίας και συντηρήσεώς του από τον αποθανόντα υιό του.

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει η ένδικη έφεση να απορριφθεί ως αβάσιμη στο σύνολό της.

22. Απορριπτομένης της εφέσεως πρέπει να διαταχθεί η κατάπτωση του κατατεθέντος για την άσκησή της παραβόλου υπέρ του Δημοσίου (άρθρο 61 παρ. 3 του π.δ. 1225/1981).

Διά ταύτα

Απορρίπτει την έφεση του ..., και
Διατάσσει την κατάπτωση του κατατεθέντος για την άσκησή της παραβόλου υπέρ του Δημοσίου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 26 Φεβρουαρίου 2015.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΜΑΛΙΑ ΜΠΟΤΣΑ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 17 Δεκεμβρίου 2015.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΜΑΛΙΑ ΜΠΟΤΣΑ